

Concipiant
datum
Visie

10 maart 1981

Medeparaaf en datum

1	3
2	4

informatiekopie aan

GEHEIM

Aan de Hoogedelgestrenge

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Hoofd van de Afdeling Politieke
en Internationale Veiligheidsza-
ken /DIO
Lange Houtstraat 19
's-Gravenhage.

's-Gravenhage,
r.-Gen./Hfd. Afd.
Kenmerk
(Gebouw) Toestel

BEB/DMZ/AIUZ
181/3403
2209

Onderwerp

Nucleair Exportbeleid.

materieel

In antwoord op Uw brief DIO/OV 667-667GS d.d. 23 februari 1981 kan dezerzijds worden medegedeeld, dat de Nederlandse exportbeperkingen betreffende leveranties van zirconium/identiek zijn aan die van de Verenigde Staten van Noord-Amerika. In beide landen zijn slechts hoeveelheden van 5 kg of minder vrij, d.w.z. zonder vergunning, te exporteren, zodat het risico van de 500 kg grens uit de Zaaggers en Suppliers Triggerlist niet aanwezig is.

In Nederland wordt weliswaar zirconium geproduceerd, doch, voor zover mij bekend, uitsluitend in de vorm van folie.

T.a.v. Uw brief DIO/OV 496 GS d.d. 11 februari 1981 kan worden opgemerkt, dat in post 0170 van de bijlage van het Uitvoerbesluit strategische goederen alle speciaal voor het ultracentrifuge proces ontworpen bestanddelen gebonden zijn aan exportvergunningen, die voor leveranties aan Pakistan zeker niet zullen worden verstrekt. Of voor leveranties van de in de Britse speaking note genoemde goederen exportvergunning nodig zijn is op basis van de gegeven informatie niet goed te beoordelen. Ik ben echter voornemens deze speaking note, samen met alle voorgaande, in te brengen in het reeds afgesproken Troika overleg ter zake.

HET HOOFD VAN DE HOOFDAFDELING
ALGEMENE IN- EN UITVOERZAKEN,

Medeparaaf en datum

1	2	3	4	5	6
Getypt	Gecoll.	Verzonden	Mede-afdoening van agenda no.		Rappel

Nota aan het Directoraat-Generaal voor Energie
Directie Electriciteit en Kernenergie

Datum
Nummer
Onderwerp

3 december 1980

BEB/2129

Export-controle m.b.t. centrifuge-onderdelen; Uw nota EEK/633/80 d.d. 25 november 1980.

Medeparaaf

In antwoord op Uw bovenaangehaalde nota deel ik U het volgende mede:

Zoals U bekend is, is nog onlangs een geheel herziene versie van de bijlage van het Uitvoerbesluit strategische goederen 1963 gepubliceerd. Bij die herziening is op nationaal niveau bijzondere aandacht gegeven aan de zgn. nucleaire lijst en met name aan het onderdeel "gas-centrifuge-installaties", zulks in overleg met experts van UCN. Van het resultaat bent U bij nota 180/5223 d.d. 21 april j.l. in kennis gesteld. Bij nota EEK/248 80 d.d. 13 mei j.l. deelde U mede, dat de nieuwe tekst U slecht tot een enkele opmerking aanleiding gaf. Bij de herziening werd overigens mede rekening gehouden met de opmerkingen en wensen van andere partner-landen, waaronder ook de door U thans wederom onder mijn aandacht gebrachte Britse suggesties. Deze zijn dan ook vrijwel geheel in de nieuwe tekst gehonoreerd. Voor zo ver dit niet het geval is bestonden daartegen onoverkomelijke bezwaren van technische aard, terwijl ook het geheimhoudingsaspect ertoe noopte zeer specifieke omschrijvingen te vermijden. Een op zo korte termijn opnieuw ten principale in ogenschouw nemen van de nucleaire lijst lijkt mij weinig zinvol. Wel wordt uiteraard doorlopend, in het bijzonder aan de hand van nieuwe feitelijke gegevens en praktijkgevallen, aandacht gegeven aan de vraag of en in hoeverre incidenteel verdere aanpassingen noodzakelijk zijn. Ik moet er hierbij op wijzen, dat de specifieke technische kennis ter zake op mijn Directoraat-Generaal niet voorhanden is.

In dit verband zal ^{aan} ook, waarschijnlijk binnenkort, opnieuw een beroep worden gedaan op de betrokken medewerkers van UCN. Voor de goede orde wijs ik er nog op, dat over deze kwestie geen uitspraken zijn gedaan in de antwoorden op de vanuit de Tweede Kamer gestelde vragen over de zaak Khan.

DE DIRECTEUR-GENERAAL VAN DE
BUITENLANDSE ECONOMISCHE BETREKKINGEN,

Ministerie van Economische Zaken

Classificatie
Medeparaaf en datum

Concipiant
datum
Visie

12 november 1980

1 3
2 4

informatiekopie aan

Ingenieurs bureau
Jan Henderiksestraat 41
Julianadorp.

's-Gravenhage,
Dir.-Gen./Hfd. Afd.
Kenmerk
(Gebouw) Toestel

BEB/DMZ/AIUZ
180/14925
2209

onderwerp

Export naar Pakistan.

De door U gestelde vragen omtrent de mogelijke levering van lekdetectors aan Pakistan, welke de E.C.D. mij deed toekomen, kunnen mijnerzijds pas worden beantwoord, indien een duidelijk beeld bestaat aangaande de preciese aard en samenstelling van de goederen, de (eind) bestemming en het gebruik. Indien U een definitief uitsluitel over deze mogelijke transactie wenst, moge ik U verzoeken mij zo nauwkeurig mogelijke nadere informatie met name voor wat betreft de hierboven genoemde punten te doen toekomen.

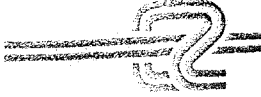
HET HOOFD VAN DE HOOFDAFDELING
ALGEMENE IN- EN UITVOERZAKEN,

Medeparaaf en datum

1	2	3	4	5	6
Getypt	Gecoll.	Verzonden	Mede-afdoening van agenda no		Besluit

PERSBERICHT. 3-11-80

Nucleaire technologie. De Pakistaanse pr. Zia-Oel-Haq heeft eergisteren verklaard dat zijn land tegen elke prijs nucleaire technologie tot zijn beschikking wil krijgen, omdat Pakistan die technologie niet kan missen. Hij wees er op dat Pakistan te weinig andere energiebronnen bezit. Hij wende zich tot de militairen van zijn land met de opmerking dat zij vertrouwen in zichzelf moeten hebben, omdat "gemotiveerde mensen, zelfs met gebrekkige bewapening in staat zijn om hun vrijheid tegen de supermogendheden te verdedigen". (ANP)

Nota aan

Afdeling Bijzondere Aangelegenheden.

Datum
Nummer
Onderwerp

15 september 1980
BEB/1555
FDO aanvraag turbocompressor-warmtepomp.

Medeparaaf

Bestudering van bijgevoegde nota met bijlage (ref. Uw BA/1780/70) brengt mij tot dezelfde conclusie n.l. dat VMF/FDO geen gebruik gemaakt heeft van gerubriceerde U.C. gegevens.

BEB/DMZ/AIUZ

H
16/9

Nota aan

DG. BEB.

Datum
Nummer
Onderwerp

5.9.1980
BA/1780/70
FDO aanvraag turbocompressor-warmtepomp.

Medeparaaf

1. Zie bijgevoegde nota d.d. 1.9.1980 (I/RO/OPC 240) met bijlage in het bijzonder de in de nota gestelde vraag of VMF/FDO hier wellicht gebruik maakt van geclassificeerde UC-kennis. Deze vraag is te meer interessant daar bij het opstellen van de aanvraag aan de Octrooiraad be-trokken was, die geruime tijd bij UCN resp. Centec Bensberg werkzaam is geweest.
2. Ik heb de inhoud van de FDO/Octrooiraad documenten vergeleken met de "tripartite classification guide" en daaruit niet de indruk gekregen dat VMF/FDO van gerubriceerde UC-gegevens gebruik heeft gemaakt.
3. De Octrooiraad waarbij de octrooiaanvraag volgens de FDO notitie (FDO (B) 80-062) op 21.12.1976 werd ingediend heeft, gezien het feit dat terinzagelegging plaatsvond, geen aanleiding gezien de aanvraag "Geheim" te doen verklaren. Dit zou ingeval van duidelijk in de aanvraag aanwezige geclassificeerde UC-gegevens ongetwijfeld gebeurd zijn daar de Octrooiraad over de "tripartite classification list" beschikt.
4. Ik zal het op prijsstellen ook Uw mening te vernemen.
5. De bijgevoegde nota met bijlage ontvang ik gaarne terug.

AFDELING BIJZONDERE AANGELEGENHEDEN
Beveiligingsambtenaar,

Ministerie van Economische Zaken

De Direktie van
F.D.O. Technische Adviseurs B.V.
Oostenburgermiddenstraat 62
1000 AJ Amsterdam.

13 februari 1980
BEB/DMZ/AIUZ
180/1930
2384

's-Gravenhage,
Dir.-Gen./Hfd. Afd.
Kenmerk
(Gebouw) Toestel

Onderwerp

In aansluiting op het gevoerde overleg deel ik U het volgende mede. De van U ontvangen informatie over koelval-
len was van zodanige aard dat tot afwijzing van de aan-
vraag moest worden besloten.

Voor de resterende goederen was de ontvangen informatie
niet zodanig, dat een duidelijk beeld omtrent de preciese
aard en samenstelling, de (eind) bestemming en het gebruik
kon worden gevormd.

Zo lang hierover geen nader uitsluitsel is verkregen
kan de vergunning-aanvraag niet worden afgehandeld.

HET HOOFD VAN DE HOOFDAFDELING
ALGEMENE-~~IN-~~ EN UITVOERZAKEN

(A) Bezuidenhout-
seweg 30
(B) Laan van N.O.
Indië 123
C) Pr. Beatrixlaan 7

Postadres
Postbus 20101
EC 's-Gravenhage

Telefoon
(070) 81 4011

Telegramadres
ecza gv

Telax

Nota aan de plv. Secretaris-Generaal.

Datum
Nummer
Onderwerp

1 februari 1960
B.E.B./213
Aanvragen F D O.

Medeparaaf

Het gaat om 30 koelvallende en 2 lekdetectors (massaspectrometers), met onderdelen.

Uit nadere informatie is een vrijwel zeker gebruik voor UC t.a.v. de koelvallende komen vast te staan. Zij vallen ook met zekerheid onder de lijst. Voor deze post stel ik derhalve afwijzing voor.

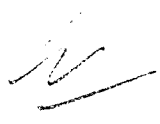
Lekdetectors zijn algemeen verkrijgbaar en kunnen - zonder nader bewijs betreffende zeer speciale hoedanigheden, waarover wij niet beschikken - niet geacht worden onder de lijst te vallen. De achtergronden (zie boven; met overduidelijk blijkende terughoudendheid en in sommige opzichten zelfs oneerlijkheid) geven echter een sterk vermoeden dat ook hier UC in het spel is. Grond voor afwijzing bestaat thans echter nog niet. Er zou "gebluft" kunnen worden; procedures zullen waarschijnlijk niet volgen, hoewel dit mede gezien de eerdere brieven van F D O over financiële consequenties toch niet uit te sluiten is. Gelet op het op zich niet specifieke van de goederen in kwestie zou ik willen adviseren goed te vinden aan F D O mede te delen dat zij, afgaande op de tot nu ontvangen gegevens, niet geacht kunnen worden op de lijst te staan en derhalve vrij geëxporteerd kunnen worden. Mocht nader anders blijken (met name indien het zou gaan om zgn. UF₆ massaspectrometers), "dan is het risico voor U, F D O, en is strafvervolgning niet uit te sluiten."

Ministerie van Economische Zaken

Een zekerder weg ware het alsnog bij spoedbeschikking op de lijst plaatsen, hetgeen evenwel blijk zou geven van een al bijzonder cynisch overheidsbeleid (aanvraag maanden vast houden waarbij wordt voorgegeven dat e.e.a. zo bijzonder gevoelig en in beginsel vergunningplichtig is - daarna alsnog op de lijst plaatsen om die vergunningplichtigheid toch nog te kunnen waar maken.)

Bovendien zou het vergunningplichtig zijn zonder meer van deze op zich zelf voor zeer vele volstrekt onschuldige doeleinden bruikbare goederen ons en het bedrijfsleven voor moeilijkheden plaatsen. Beter ware het dan wellicht een post op te nemen van deze en eventueel andere in aanmerking komende goederen met een toevoeging als: "voor zo ver deze naar bekend is of redelijkerwijze kan worden vermoed bestemd zijn om te worden gebruikt voor of in samenhang met een installatie als bedoeld onder post 0129". Het bezwaar hieraan verbonden is, behalve de bewijslast, het feit, dat de toch reeds uitgeoefende druk tot voortdurende uitbreiding en aanpassing van de lijst dan met name gericht zou kunnen gaan worden op toevoeging van nog andere produkten welke door het enkele (vermoedelijke) gebruik in een ultracentrifuge aan embargo onderworpen zouden moeten zijn.

1011

Technische adviseurs B.V.

Oostenburgermiddenstraat 62
Postbus 379
1000 AJ Amsterdam

Tel.: (020) 26 20 11 * Telex 16107
Telegr.: FDO-Amsterdam
Handelsregister Amsterdam nr.: 134825

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 30
's-Gravenhage
T.a.v. de Weledelgestrenghe Heer

VERTROUWELIJK

Uw ref.
Onze ref.
Datum 14 januari 1980
Onderwerp levering apparatuur aan Pakistan

Zeer Geachte

Met referte aan de bespreking van 18 december j.l. en het telefonisch onderhoud tussen U en ondergetekende op 21 december j.l., willen wij U als volgt informeren.

De actuele orders van onze opdrachtgevers in Pakistan werden middels een normaal commercieel proces verworven.

In chronologische volgorde werden de volgende fasen doorlopen.

.. /2

Ministerie van Economische Zaken
's-Gravenhage

14-1-1980
blad: -2-
VERTROUWELIJK

- 15-1-'79 Uitnodiging aan FDO tot het offereren van apparatuur en het voeren van kontraktbespreking.
- 19-1-'79 FDO bevestigt de invitatie en stelt voor om de kontraktbesprekingen te voeren in de periode van 26 tot 30 januari 1979.
- 21-6-'79 Akkoord van opdrachtgever.
- 26 t/m
- 29-1-'79 Kontraktbesprekingen te Pakistan op basis van FDO offertes.
- 30-1-'79 Afronding onderhandelingen.
FDO zal definitieve offertes uitbrengen waarin de aanvullende wensen van de klant zijn verwerkt.
- 6 -2-'79 Definitieve offerte uit voor lekdetectoren en hulpmateriaal.
- 28-2-'79 Order ontvangen voor levering lekdetectoren en hulpmateriaal.
- 28-2-'79 Definitieve offerte uit voor 2 meetmachines type A.
- 7 -3-'79 Definitieve offerte uit voor koelvallen.
- 8 -3-'79 Definitieve offerte uit voor meetmachine type B.
- 15-3-'79 Order voor levering 2 meetmachines type A.
- 29-3-'79 Order voor levering koelvallen.
- 9 -4-'79 Order voor levering meetmachine type B.

Kopiën van de op bovenvermelde data betrekking hebbende documenten zijn bij dit schrijven gevoegd.

Ministerie van Economische Zaken
's-Gravenhage

14-1-1980
blad: -3-
VERTROUWELIJK

Omtrent de aard en de toepassingsmogelijkheden van de koelvallen kunnen wij U als volgt nader informeren.

De koelval is een vakuumpomp voor intermitterend bedrijf waarbij zich in de recipient gekoelde oppervlakken bevinden waarop gasvormige substanties condenseren. (volgens DIN 28400)

De aard van de substantie hangt af van de temperatuur.

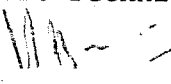
De FDO koelvallen zijn ontworpen voor het gebruik van vloeibare stikstof als koelmiddel (77° K of -196° C).

Voor de situatie dat de koelval geheel gevuld is met gecondenseerde substanties, biedt de FDO koelval de mogelijkheid tot "uitstoken" ofwel verwarmen met eigen verwarmingselement.

Wij vertrouwen erop U met deze aanvullende informatie van dienst te zijn bij Uw standpunt bepaling ten aanzien van de export-permissie.

Hoogachtend,

FDO Technische Adviseurs B.V.

Direkteur.

../..